

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De beato Eligio Sermo

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Sermo de beato Eligio

ne fecit. Ps. Mirabilis deus in factis suis
Fecit autem dominus miracula per eum tripliciter.

In vita

Et post mortem

Primo in vita. Et hoc tri-
pliciter. **Primo** circa creaturas pure cor-
porales: sicut fecit mare pacando. Cum enim
semel transisset mare comoratum est mare et sum-
mergebatur navis: oravit andreas ad dominum
et ventus et mari precepit in nomine iesu cessavit
statim facta est tranquillitas. **Dat. viij.**
Quod est hic quod et venti et mare obediunt ei

Secundo circa creaturas pure spirituales: ut
demonos effugando. Unde precepit septem diebus
montibus quod prope civitatem niceam secus viam erat
in specie canum et preterites homines occide-
bant: ut illuc irent ubi nemi nocere possent.
et statim evanuerunt.

Tertio circa creaturas
ras partim corporales et partim spirituales: devotus
suis subveniendo. Et hoc tripliciter. **Primo** ve-
nit impetrando: ut patet in quodam nomine Nicolai
laici quod lxx. annis luxurie sequebatur. vide
legenda. **Secundo** a peccato liberando. patet in tu-
uene quem in sua fraudulenter apud iudicem
accusavit quod eam violare voluisset. Et in
liere quodam quod a piculo parti liberavit. **Ter-**
tio egrotos sanando. Quodam enim xxij. an-
nos in infirmitate sua habere debile mem-
brum per manus apprehendens levavit: et statim am-
bulavit ille magnificans deum. Cui sanato
frater andreas dixit. **Uade per domos egrotan-**
tium et in nomine domini iesu in quod sanatus es sube-

nos in infirmitate sua habere debile mem-
brum per manus apprehendens levavit: et statim am-
bulavit ille magnificans deum. Cui sanato
frater andreas dixit. Uade per domos egrotan-
tium et in nomine domini iesu in quod sanatus es sube-
nos in infirmitate sua habere debile mem-
brum per manus apprehendens levavit: et statim am-
bulavit ille magnificans deum. Cui sanato
frater andreas dixit. Uade per domos egrotan-
tium et in nomine domini iesu in quod sanatus es sube-

nos in infirmitate sua habere debile mem-
brum per manus apprehendens levavit: et statim am-
bulavit ille magnificans deum. Cui sanato
frater andreas dixit. Uade per domos egrotan-
tium et in nomine domini iesu in quod sanatus es sube-
nos in infirmitate sua habere debile mem-
brum per manus apprehendens levavit: et statim am-
bulavit ille magnificans deum. Cui sanato
frater andreas dixit. Uade per domos egrotan-
tium et in nomine domini iesu in quod sanatus es sube-

to mortuos suscitando. Suscitavit iuvenem
a septe canibus suspensum in cubiculo occisum
quod suscitavit ad heremum. Suscitavit et quod
ginta viros quod navigio venientes ad eum ois
submersi fuerat: quod corpora ad litus delata an
apostolum fuerunt depositata. Unde in quodam hymno
ipsi dicit. Quater denos iuvenes sumeros
maris fluctibus vite reddidit visibilibus.

Secundo fecit mirabilia in
morte sua. Cum enim orasset ne vivus depona-
retur de cruce: splendore nimis de celo veniens
dimidia hora eum circumdedit ita ut nullus
videre posset. Et abscedente lumine: sicut cum
ipso lumine spiritum tradidit. Proverb. iij. Quod
strepit semita quod lux splendens preceit.

Tertio post mortem in glo-
riosa eius circumlatione. Maxima illa eius bono-
rifica corporis sepeliuit. Quod autem de sepulchro
eius manna in modum farine et oleum eius de
re sublimissimo emanare: a quo quod sit annu fuit
ri fertilitas incolis regionis ostendit. Nam si
que pluit exiguum terra exhibet fructum
copiose/copiosum. Hoc forte fuit dicitur
sed nunc apud constantinopolim transmissum esse
bet et non pluit esse in patris civitate achate. Et
in morte egece quod antequam de loco in quo crucifig-
tus andreas redisset domum/arripit a demone
in via coram oibus expiravit. Et in epistola
ratioe que diaboli sub specie mulieris deage
volebat. Vide legenda. Sic itaque apperit
grata deo fuerit et acceptabilis scilicet glori-
andree quod christum per inter apostolos secutus est.
Iste itaque accipiamus ut primum apud deum et
advocatum. Sane cum adhuc in corpore vivens
pius benigne: atque misericors fuerit: vixit
illum perfecte imitatur quod dixit mat. xj. Discite
a me quod mitis sum et humilis corde. Propter quod et
ubi carat in hymno. Andrea pie seque[mur] munda-
sime obtine nostris erratibus ventura. Non dubi-
tate debemus quod nunc benignissimus atque pius-
simus est cum ante fontem divine pietatis et misericordie
stet. Ad hunc securi cum pia devotione recur-
ramus ut eius pedibus et meritis illa nobis gra-
ferat quod et christum sequi et eum eo tandem regere in
tuum mereamur Amen.

De beato Eligio Sermo
Extra i gaudi
um domini tui. **Dat. b. xxv. In illis**

euāgelio Hō quidā pēgre p̄fiscēs, quod dicit, xxi. scribit: et legi solz in festo Cōfessoris epi. Sub similitudine illi? parabolē nos inducit dñs ad triplicē cōsiderationē nobis satis necessariam

Prima est Cōsideratio recolende acceptōnis

Secūda est Cōsideratio reddende rōnis

Tertia est Cōsideratio prouidēde retributiōnis

Prima est cōsideratio recolende acceptōnis

ne simus ingrati s; sp̄gras agētes: recōlentes bona a deo nob̄ p̄cessa. Ideo dicit qd hō quidāzē. z tradidit illis bona sua. p qd debem? itelligere qm̄ bona oia q habem? siue nature siue fortune siue gratie accepim? a deo. j. Lxx. iij. Quid habes qd nō accepisti: si autē accepisti qd gl̄iaris quasi nō accepisti.

Secūda est cōsideratio reddende rōnis

Hō dicit. Post multū p̄p̄tione zc. z posuit rōnē cū eis. Multū qd dem dicit. qz erit modicū sit oē tps q uiues te possum? qm̄ nihil compatione eternitatis multū tñ est qm̄ ad sufficientiā p nōstra salute: qz in multo minori tpe possem? si uoluntas ad esset nre salutē prouidere: z d̄toro h̄mōi tpe z h̄is q in eo fecerimus uel miserim? z de oib; a deo acceptis bonis erit reddenda rō Hoc itaq; sepe cōsiderare debem? ut simus solliciti z nō negligētes: Hō dicit Greg. in omel. Lectio sc̄i euāgelij fr̄es charissimī sollicitē cōsiderare nos admonet ne nos q p̄ ceteris accepisse in h̄ mundo: aliqd cernimur ab auctore mundi graui? inde iudicemur. Cum em̄ augent̄ dona: rōnes etiā crescunt donoꝝ. Tāto ḡ esse humilior atq; ad fuiendū p̄mprior q̄ q̄ debet ex munere q̄nto se obligatorē cōspicit in reddenda rōne. Dec Gregoꝝ.

Tertia est cōsideratio prouidēde retributiōnis

ne sim? tanq; stultici s; vt prouidētes cōsiderando finē nouissimū z retributiōne bonoꝝ z maloꝝ. Ideo sequit̄ i euāgelio quomō remunerari sunt liberatiter z gl̄iose serui boni z fideles qz vni? autē d̄: illud qd p̄posuim?. Intra in gaudiū dñi tui: z quō punit? z a dño reprobatus seru? piger: z eo qd ei darū fuerat p̄u-

uarus: z tādē sup eū dara diuiscemōi sentētia. Inutile seruū eijcite in tenebras exterioriores: ibi erit flet? z stridor dentū. S; heu heu q̄ pauca prouidēt iueniuntur circa sue salutē adq̄sitionē Deu. xxxij. Sēns absq; p̄silio z sine prudentia vtiq; sapient et intelligerent ac nouissima prouiderent Has p̄fecto cōsideratione an̄ mens? oculos habuit beatus eligi? q fuit dñi seruus prudēs z fidelis: cui tādē d̄t dñs Intra in gaudiū dñi tui: vt laboꝝ tuoꝝ mercedē z p̄miū recipias. In p̄bis autē p̄dictis tanguntur tres cōditiones desiderabiles h̄mōi p̄mū b̄o eligio ac ceteris sc̄tis concessi: qz vitz ē adq̄sibile: z delectabile z honorabile.

Prima est adq̄sitionis possibilitas: qd dicit Intra.

Secūda est possessiōnis delectabilitas: qz d̄: in gaudium.

Tertia est cōditionis honorabilitas: qz dicit / dñi tui

Prima igit ē adq̄sitiōis possibilitas qz em̄ dicit dñs Intra: qm̄ vocās et inuitās. Hō p̄ ei? gr̄am illi? gaudiū adq̄sisci z ad illud puenire possumus. Heb. iij. Ingrediemur in requiē q credi? qm̄ ibidē. Superest introire q̄idā i illa requiē. Et ibidē an̄. Timeam? fr̄es ne forte relicta pollicitatōe introcundi in requiē ei? existimet aliq; ex vob̄ deesse. Dec ibi. Gl̄idēā itaq; quō b. eligi? gaudiū illi? intravit. vt sic z illū seq̄ntes cū eo intrare valeamus. j. Sach. iij. Vementote quō salū facti sunt p̄res v̄i. Intrauit q̄ppe p̄cipue p̄ excellētā triplis? p̄tiose opationis.

Primo p̄ excellētā corporalis maceratiōnis: p hanc fuit bñ regular? in seipō

Secūdo p̄ excellētā fraternal̄ miseratiōnis: p hanc fuit bñ ordinat? ad p̄ximū.

Tertio p̄ excellētā sp̄ialis deuotiōnis: p hanc fuit bñ disposit? erga deū.

Primo igit p̄ excellētiam

corporalis maceratiōis. In figura hui? iij. Reg. ij. Helias p̄ mltā ieiunia rap̄t? ē in celū. Et Levi. xvi. Prohibuit dñs aaron ne ingrederet̄ sanctuariū nisi p̄m̄s vitulūz p̄ p̄cō offerret. Per vitulū q̄ppe qd aial ē subiu gale itelligit̄ caro q̄ spiritus subiu gada ē p̄ maceratiōnē. Maceravit q̄ppe beatus eligi? carnē suā mltis laborib; vigilijs

Bermo De sancto Eligio

et abstinētis. Lū em̄ ceteri p̄ eēt sibi p̄si
erat i abstinēdo seuer⁹. Sic ḡ impleuit qd̄
dñs dixit Dat. vii. Intrate p ang. por. 2c

Secdo intrauit in gaudiū

dñi p̄ excellentiam fraternal̄ miserationis
Tob. iij. Quō potes esto misericors: p̄m̄
em̄ bonū tibi ebefaurizas 2c. In figura hu
ius p̄ceptū erat Exod. xxx. q̄ aaron 2 filij
ei lauaret man⁹ suas ac pedes qñ ingressu
ri essent ad altare. et Leuit. xij. p̄ceptū erat ne
mulier puerpera ingrederet in sanctuariū
donec impleret dies purgationis sue. His
em̄ dat̄ intelligi q̄ nulla anima celeste sc̄tūa
riū siue tabnaculū irabit nisi p̄us mamb⁹
.i. opationib⁹ 2 pedib⁹. i. affectionib⁹ loq̄ et
purgat⁹: q̄ d̄r Appc. xxi. Non introibit in
ea. sc̄uitate celeste aliqd̄ coinquatum aut
abominatiōe factēs. Sic aut̄ d̄r Prouer.
xy. Per misericordiam purgant̄ pctā Jō p̄ mi
sericordiā h̄i introuit̄ gaudiū celeste. Be
atus igit̄ eligius p̄ misericordiam intrauit̄ gau
diū dñi. Fuit em̄ vir misericordissim⁹. Et
p̄cipue misericordiaz exercuit̄ tripli. Primo
paup̄ib⁹ subueniēdo Lu. xviij. Da paup̄i.
et habebis thesau. i. celo. H̄ius vir⁹ gl̄i
ḡ q̄cqd̄ h̄ie poterat excepto uicetur regu
mento totū egemis 2 monasterijs dabat 2
exponebat: etiā in pct̄is captiuoz ḡs a ca
ptiuitate 2 fuitate sepenūero redimebat.
Vide legedas. Sic itaq̄ p̄ elemosynaruz
largitiōe celū introuit̄ Tob. xij. Lemo
syna a morte liberat 2 ip̄a ē q̄ purgat̄ pctā
2 facit inuenire vitā eternā. Secdo mise
ricordiā exercuit̄ ppl̄m̄ instruēdo. Instituit̄
ḡpe fuit nouiomesis eps̄ inuit⁹ tñ 2 in h̄
officio laudabilissime ppl̄m̄ suū rexit 2 fide
liter instruxit. Ip̄e igit̄ erat fidel̄ seruus 2
p̄uidēs quē instituit̄ d̄s sup̄ fam. su. ut da
ret illi cibū in tpe. ut d̄r Dat. xxiiij. Jō
randē sibi dixit dñs illd̄ Dat. xxv. Euge
nie bone 2 fi. q̄ in pan. fu. si. su. mlt̄a re eo.
Itra in gau. dñi t. Greg. i omel. Pauca ḡp
pe sunt bona oia p̄n̄g vite ḡuis mlt̄a esse
uideant̄ comparatiōe retributionis eterne.
S̄z tūc fidel̄ suus sup̄ mlt̄a constituit̄ qñ
deuicta oi corruptiōis molestia d̄ eterne
gaudijs in illa celesti sede gl̄iat. Hec ille.
C̄lto miaz exercuit̄ pctōres corrigēdo.
Jac. vi. Qui p̄uerti fecerit pctōre ab erro

re vie sue: saluabit̄ animā suā a morte. Et
Ezech. iij. Si dicente me ad imp̄m̄ morte
moriēz nō annūciaueris et neq̄ locut⁹ fue
ris ut auertat̄ a via sua impia tpe imp̄i
impierate sua moriet̄: sanguine aut̄ eius
manu tua req̄rā. Si aut̄ tu annūciaueris in
p̄ior ille nō fuerit p̄uersus ad impietate sup̄
tpe ḡdē in iniquitate sua moriet̄. tu aut̄ sup̄
tua liberafisti. Et seq̄r post. Si aut̄ tu annū
ciaueris iusto ut nō peccet 2 ille nō peccet
ut uiuēs uiuet q̄ tu annūciafisti eiz: tu aut̄
tuā liberafisti. Hec tibi. H̄ius itaq̄ eligius
misericordiaz suā ondit ad pctōres ip̄os corrip
piēdo. Ps. Corripiet me iust⁹ in misericordiā.
Et zelo nāq̄ saluz animaz solite mlt̄a
horabat ad correctiōne delinq̄ntiū. H̄ie
mel cū h̄ius eligi⁹ audisset qm̄ i q̄dā eccl̄ia
aploz petri 2 pauli in eoz festo choroz
d̄r alta h̄mōi officia diabolica fierē ibi
dē: sp̄u serues accessit. hortat⁹ ē ut ab
iust̄iodi desisteret. S̄z mlt̄i inconstat̄ t̄u
nitate sua infatuati indurati corde horat̄
mentū sc̄i viri p̄tempserūt dicētes se nō
mō p̄ter p̄ba sua ab h̄mōi choroz cellan
ros: iminas etiā addentes qm̄ uic̄ si ab
itez auderet accedere p̄berib⁹ eū affigēte
Venit itez nihilo min⁹ uir dei de eo p̄
tūdo dolens. Lūq̄ inf̄ eos staret itez p̄
nemo eoz ausus ē manu suā 2 cum leuare
Donuit itez eos. Lūq̄ uideret q̄dā
corrigibiles 2 in sua p̄durantes malitiaz
crete deū rogauit̄: ut in h̄ facto iuxta sue
pietie p̄siliū p̄uidere dignaret̄. Statim
quingenta ex ip̄is p̄ncipaliores 2 obstinat
tiores a demone arrepti sūt 2 horribilitate
uerati. Lūq̄ eoz amici b̄ni eligi⁹ p̄corat̄
p̄ eoz liberatione: r̄ndit. Expedi ut agna
sc̄at̄ qm̄ dño fuerūt. Iustu ē eos a demone
fuerūt. Siccine remunerat̄ diabo? suos
suos. Anno tñ elapso iussit̄ eos ad p̄fata
eccl̄iaz adduci. Lūq̄ p̄ eis rogasset libe
ti sunt. P̄z itaq̄ ḡ uer⁹ zeloz saluz
may exiterit Ps. zelus domus tue eo. ma
Aug. omel. xiiij. sup̄ Joā. Quis comedat̄
zelo dom⁹ dei nisi q̄ oia q̄ ibi uidet̄ p̄uerti
saratiḡ corrip̄e 2 cupit̄ emēdar̄ et si emēda
re nō pōt̄: tolerat̄ 2 gemit̄. Idē ibidē. Q̄
des fr̄em tuū currere ad theatrum p̄hibe
mone: p̄testare Vides alios iebnari v̄t
le aut̄ alta q̄ nō licet̄ p̄petrare. p̄hibe quos

potes si zel dom? dei comedit te. terre q̄s
vales: q̄b; nō potes blādire: nō tñ q̄scē/
re: fac qd potes. Veniat in mētē su? ille q̄
abscondit talentū: nunq̄d accusat? fuit q̄
p̄didit z nō pot? qz sine lucro suavit. Sic
frēs mei nō q̄scat. Nolite q̄scere lu/
crari cō: qz lucrati est; a cō: Hec Aug.

Tertio itrauit btūs eligi?

gaudiū dñi p excellētiā spūalis deuotio/
nis. Jo. xvj. Petite z acci. vt gaudiū vīm
plēnū sit. In hui? mysteriū transfigurat? ē
dñs cū oraret in monte Lu. it. Btūs q̄p/
pe eligi? vir fuit excellētissime deuotiois
Erat em sibi p̄suerudo i nocte alicui aū le
ctū sternere: legz a p̄rio crepusculo aut pau
lulū post q̄tissime e lectulo se excurtiēs sup
illud sumisso capite p̄stratū orare: sicqz ple
rūqz noctē rotā cū lachrymis z orōne info
mnē vucere: vt poterat se corā dō humil
līme p̄itare. Ps. Intra orō mea in spe.
tuo. Vñ et merito p̄pter sue deuotiois ex
cellētiā assumpt? ē in pontificale officiu.
Fuerat autē hec sua spūalis p̄fectio p̄nūcia
ta m̄ri sue: q̄ adhuc in yrero m̄ris clauso
Vidit em m̄r e? in sōno aqlā valde pulcrā
sup suum volitare strati ac fe tertio incli
nate. Cūqz er el? voce m̄r cuiqz illasset: p̄ter
rita nimis mirari cepit q̄ eēt hec visio: ve
nit itez rps partēdi z p̄ magnitudie dolo
ris cepit q̄ p̄dicari: vocauerūt itaqz qn/
dā sc̄m vix vt p ea oraret: q̄ cū venisset q̄
p̄betico p̄do mor ait ad illā. Noli timere
m̄r qm̄ b̄ndictū p̄tū dabit tibi dñs: erit ei
vir sc̄us z deuot? z magn? in ecclia sacer
dos. Vñ z postea cū p̄mo btūs eligi? arti
fabili se dedisset: traxit eū de? vt eēt pastor
sui gregis. Post mlra autē sc̄itatz opa cū es
set annoz amplius septua ginta bonis opi
bus refert? z orōni sp̄ ac deuotioi itent? p̄
sens vite eius glīose p̄sumauit. Sentēs
qz sui corpis dissolutionē iminere discipul
suis eā p̄dicit. Cūqz p dies aliq̄t febribus
laborasset i extremis posset oib; mansueta
voce dic. Valete in pace. Oculosqz suppli
ces i celū eleuās cū manib; cū diu tacitam
p̄ce fudisset: tādē in vocē p̄prens ait. Nūc
dimittz suū rui dñe fm̄ sbū tuū i pa. Tu
em sp̄ p̄ector me? fuisse In inan? tu. dñe cō
mēdo sp̄m̄ meū. Sicqz vir ille in vita deuo
tissim? an deuotis orōnib; vix ad mortis

articulū p̄seuerās glīosū reddidit sp̄m̄ an/
gelicis cetib; adunādū. Tūc itaqz audiuit
dulcissimā dñi vocē inuitant; eū z vocan/
tis ad regnū celeste possidendū dicent; sū
bi Intra in gaudiū dñi tui.

Secunda conditio p̄m̄ beatorū rā/
cta in sb̄is p̄sumptis ē possessi/
onis delectabilitas: qz dī in gaudi
um. Gaudiū em ē delectatio existens in vo
luntate. Et. h. Gaudiū z leticia obrinebūt
Et aut de q̄ gaudiū dicunt sb̄a p̄posita i/
telligam? Consideranda ē gaudiū tri/
plex diuersitas. Est em triplex gaudiū.

Primū est gaudiū mundanoz. Hoc ē
vituperabile z p̄nitiosum. Hoc btūs Eli/
gius oimode abnegauit.
Secūm est gaudiū iustoz. Hoc est lau
dabile z p̄riosum. Hoc in corpe viuēs sp̄
obseruauit.

Tertiu est gaudiū beatorū. Hoc est
desiderabile z glīosum. Hoc eseculo m̄/
grans feliciter intrauit.

Primū itaqz gaudiū de

q̄ dicitur sum? est gaudiū mundanoz. Jo e
lis. j. Confusum ē gaudiū a filijs hominū
Habet autē hoc gaudiū tres miserabiles
z vituperandas p̄ditiones. **P**rima cōdi
tio est vanitatis abussio. Non em est verū
gaudiū sed sophisticū Tob. v. Quale gau
diū mihi est q̄ in tenebris sedeo z lumē ce
li nō video. q. d. in p̄sona mundanoz: nul
lū gaudiū. Et certe mundani iuolunt te
nebris ignorātie multipl. Jo si gaudent
gaudiū ipoz est vanissimū. Eccl. ij. Rū
reputauit errorem et gaudiū dixi: quid fru
stra deciper; Job. xx. Gaudium hypocri
te ad instar puncti. Aug?. Bona hui? m̄
di veram hnt asperitatē z falsam iocundi
tatē: certū dolorē z incertā voluptatē: secu
rum laborē timēdā q̄tem: rem plenā mise
rie: spem bonitatis inanē. Hec ille. **S**e
cūda est p̄ditio anxietatis admixtio. **P**
em ibi est de labore tedio z sollicitudine q̄
de gaudiū. Jo nō ē gaudiū pup. Boeci?
lib. de p̄sol. Quā multz amaritudinib; hu
mane felicitat; dulcedo respersa ē. et puer.
xij. Ritus dolo. misce. z exte. gau. lu. oc.
Tertia p̄ditio ē inq̄rta; iuolutio In gau
dijs enim mūdānis multe sūt fatuitates
que alias non fierent. Et quando r̄dit ho
mo ad cor nihil inuenit ibi nisi fatuitatem.

¶ Sermo de beato Eligio

Prouerb. xv. Stulticia gaudium stulto. Gaudet enim mundanorum aliquid simplicium opatione. **Eccl. xxxij.** Gaudium onagrorum patet tua gregum. i. gaudet superbi diuites rapere bona simplicium. Alij gaudet de primorum ruinis et confusione. **Eccl. i.** Contra quod ait sapiens puer. **Eccl. xliij.** Tu ceciderit inimicus tuus ne gaudeas et in ruina eius ne exultet cor tuum: ne forte videat dominus et displiceat ei. **Eccl. viij.** Noli de mortuo inimico tuo gaudere: quoniam oes morimur. Alij (quod loquor detentus) gaudent de propria iniquitate et perversa operatione. **Prouerb. ij.** Retant cum malefecerint et exultant in rebus pessimis / quod vix puerse et infames gressus eorum. Alij autem gaudet adulando super aliorum perversa conditione. contra **Ad Rom. ij.** **Eccl. xliij.** Charitas non gaudet iniquitate. **Eccl. i.** Gaudet autem omnia veritati. Preterea gaudent oes mundani in temporalium rebus fallaci ademptione. Sed hec omnia gaudia miserabiliter fine concludunt. **Job. xij.** Tenet tympanum et citrara et gaudet in sonitu organi. **Eccl. i.** Ducit in bonis dies suos: in puncto autem ad inferna descendunt. **Et Hierem. xlv.** dicit dominus. **Eccl. i.** Quod edificavi ego destruo: et quod plantavi ego euellio. et tu quis tibi gaudia: noli querere. **Hec ibi.** Hoc itaque gaudium multatenus quod sicut bruis eligio: scies quoniam oes gaudia mundani inebriat atque infatuat mentes humanas: nisi aliqua amaritudinis admixtio prudentis temperet / quemadmodum vinum forte et fumosum / nisi per aquam moderet. Propter quod bene dicit **Beatus Bernardus** in homeliis. **Quidam** spiritus siquidem sua agenda est leticia ut amaritudo sequentis iudicij nunquam recedat a memoria. **Hec ille**

Secundum est gaudium iustum. **Eccl. lxj.** Gaudens gaudebo in domino et exultabit anima mea in deo meo. quod induit me vestimento salutis: et induit me iusticie circumdedit me. **Hec ibi.** Habet autem hoc gaudium tres laudabiles conditiones.

Prima est veritas delectabilis. Non est enim gaudium vanitatis: quemadmodum gaudium mundanorum: sed gaudium verum. **Bernardus.** Reuera illud verum et solum gaudium est quod non de creatura sed de creatore percipitur: cui comparata omnia aliunde iocunditas meror est: omnis suauitas dolor: omne dulce amarum: omne decorum feditum: postremo omne quod delectari possit molestum. **Hec ille.** **Idcirco** ergo gaudium istud non vanum

est: quod non in creatura gaudet iustus: sed in creatore. **Psalmus.** **Letabitur iustus in domino.** **Et** siquidem forte in creatura gaudeat: omnia tamen referunt in laudem domini. neque in creatura gaudet nisi per quod in eis relucet bonitas creatoris. **Haec dicit** creator: dicit **Eccl. i.** quoniam vanitas vanitatum et omnia vanitas. **Secunda est scriptas honorabilis.** **Est enim huiusmodi gaudij causa scripta.** Gaudet enim inter dum iustus ex dolore compunctionis. **Prouerb. xliij.** **Cor** quod nouit amaritudinem suam in gaudio eius non miscebit extraneum: id est diabolus: vel homo malignus. **De** enim et tota celestis curia gaudet ei. sic patet **Luce. xv.** **Interdum** autem ex seruitute dilectionis. **Jo** bene dicit **Gal. v.** **Fructus** autem spiritus charitatis / gaudium. quod vix ad charitatem sequitur gaudium. **Et de gaudio** puenire ex charitate fratrum dicit **Jo. i.** **Cor. xij.** **Si** glia et vniueris com gaudent omnia membra. **Et Ro. xv.** **Gaudere** cum gaudentibus. **Interdum** etiam gaudet iustus ex merito compassionis. **Ex memoria** enim de minime passionis cum amaritudine compassionis recogitare: omne gaudium deuotionis. **Eccl. xij.** **Haurietis** aquas in gaudio de fontibus saluatoris. **Haurietis** inquam de profundo mysterio vine pietatis aquas. i. abundantiam lacrimarum: in gaudio deuotionis: de fontibus. i. de vultibus abundantis sanguinis semel producentibus indefinenter pro gratia pmerentibus: saluatoris id est christi. **Item** gaudet iustus ex preplatione diuine bonitatis et miserationis. **Baruch. v.** **Gaudetes** in dei memoria. **Item** dicit **Beatus Bernardus** in honore dei. **Item** etiam gaudet in executione cuiuslibet iuste operationis. **puer. xij.** **Gaudium** est iusto facere iudicium. **et Eccl. i.** **Religiositas** custodiet et iustificabit cor: non cunctitate et gaudium dabit. **Hec ibi.** **Item** gaudet iustus in tolerantia tribulationis. **Ro. xij.** **Spe** gaudetes: in tribulatione patientes. **Et Ro. v.** **Glaurum** in tribulationibus. **et Col. j.** **Gaudeo** in passionibus. **et** huiusmodi pro christi quod proposito sibi gaudio sustinuit crucem. **vt dicit Hebr. xij.** **Et. j.** **Pe. iij.** **Coniungentes** christi passionibus gaudere: vt in reuelatione glorie eius gaudeat exultantes. **Item** **Gal. v.** **Beati** est cum maledixerint vobis etc. sequitur. **Gaudere** et exultare quoniam merces via copiosa est in celis. **Hec ibi.** **In his** itaque gaudent iusti imo et in omnibus dei operibus propter deum gaudere. **Item** non in creatura proprie: sed in ipso deo gaudere. **Iuxta** illud **Phil. iij.** **Gaudere** in domino ipso.

Aug. li. p̄f. Est gaudiū dñe qđ non dat imp̄s sed qđ te colūt: qđ gaudiū tupe es. et ipa est dñi vita i terris. Hec ille. Hoc itaq; vez gaudiū nō imp̄oz sed iustoz ē. Nā quō vez gaudiū h̄re p̄t qđ lesam h̄nt et v̄p̄osam p̄siam. Nā vt dr̄ J̄s̄. de sū. mo bo. Nulla est grauior pena q̄ mala cō scia. Et Amb. li. de offi. Que pena ḡuoz q̄ vult? p̄cie: Ideo dr̄ J̄s̄. de sū. bo. V̄s nunc; eē tr̄st; sp̄ bene viue. re. n̄āq; anim? nunc; est secur? secura p̄o cōscia sp̄ gaudiū habet. Hec ille. Tertia p̄ditio gaudiū iustoz est v̄litas desiderabilis

Primo em̄ p̄ sp̄uale gaudiū fit hō fortior ad inimicū expugnādū siue supandū. Hec. viij. Gaudiū dñi ē fortitudo n̄ra. In figura hui? legit. i. Mach. ij. Judas machab? p̄liabaf p̄liuū isrl̄ cū leticia z vincebat In vita bri Antonij legit qđ cū dñs osten disse brō antonio diuersas artes z fallas as diaboli: subiūxit. Una est rō v̄s̄endū inimicū/ sp̄ualis leticia. Secdo p̄ hoc fit p̄p̄oz ad bonū opandū. Ideo dr̄ P̄s. Seruite dño in leticia. V̄n p̄ oppositū tr̄stia sp̄ualis ipeale z retardat ab ope bo/ no. In cur? figura dr̄ Lu. xxi. qđ dñs inue nit discipulos dormientes p̄e tristitia.

Tertio p̄ hoc fit hō grauior ad deū glo rificandū. Cū em̄ aliq; cū sp̄uali gaudia laudat deū z gl̄ficat: tūc talis laus est sibi acceptabilior. Jō dr̄. ij. Cor. it. Nō ex tr̄stia aut ex necessitate: bilare em̄ datozes diligit d? . et Esa. li. dr̄. Gaudete z lauda te siml. Et nota qm̄ p̄mo dr̄: gaudete. vt ostendat qđ non dñ laudat deus / nisi cum gaudia sp̄uali.

Tertium est gaudiū beatorū
Aug. li. solil. O regnum britudis eterne: vbi tu dñe spes setoz z corona gl̄ie facie ad facie vider; a seris / letificas eos v̄ndic; pace tuar: vbi gaudium in finitū: leticia sine tristitia. Hec ille. Habet autē h̄ gaudium tres p̄cipuas excellēcias p̄ter q̄s est maxime desiderabile. Primo est gaudiū puris simū v̄cz sine doloris admittitōe. Esa. ij. Gaudiū z leticia obrinebunt z fugiet do/ lor z gemit? Secdo est gaudiū securissimū sine timoris aut amissiois p̄turbatiōe Jō. xij. Gaudiū vestz nemo tollat a vob

bonitatis exclusiōe. Nā plene gaudēt bri de oi bono. Jōā. xvj. Petite z accipietis: vt gaudiū vestrū plenu sit. Est autē differē tia plenitudinis in via z in p̄ta. In via gaudēt iusti de vniuersis creatur; a deo p̄ducc; de vniuers; p̄cept; a deo iniūct; de vniuersis b̄ficijs a deo imp̄ctis: et d vni/ uersis aduers; ab eo p̄missis. Sed tñ mult; ta expiunt de h̄b; licite z rōnabil; dolet et p̄tristant. Sed in patria nihil oīno erit qđ isti gaudia aduerset. Illud igit est gaudiū um plenissimū. iō bñ dr̄ Intra in gaudiū dñi tui. q. d. Nō in te intrabit gaudiū: qđ il lud cōprehēdere nō posses: s; tu intrabis in gaudiū illud sic in abyssum incōprehēssibile z imētam. Hoc itaq; gaudiū intrauit gl̄olus ch̄i p̄fessor Eligius.

Tertia p̄ncipalis cōditio p̄mij bea taroz qđ tangit in verbis passūptis est p̄fectiōis honorabilitas. qđ dr̄: dñi tui. Quia em̄ gaudiū illd est sūmū dñi Ideo sūme honorabile p̄fectū ē. Habet autē in se dñs iste tres p̄cipuas honorabilissimas excellēcias qz p̄cipie fecit beaur eligiū. et sic eū maxime honorabile reddidit qñ sibi dixit Intra in gaudiū dñi tui.

Prima est excellētia sūme dignitatis
Secda est summe potestatis.
Tertia est summe bonitatis

Prima igitur est excellētia
summe dignitatis. Ipe em̄ est rex regū: vt dr̄ Apoē. xix. et ps. Magn? dñs z laudabilis nimis. et Apoca. liij. Dignus es dñe de? n̄ accipe gl̄iam z honorē. Hec ibi Participatio itaq; hui? excellētie facit beaur atū eligiū in celo maxie honorabile: qđ facit eū regē celoz. Accipit em̄ regnū decolris z diadema speciei de manu dñi: vt dr̄ Sap. v. In hoc itaq; multū honorificat ē a deo. iuxta saluator; p̄missuz Jō. xij. Si qđ mibi mistrauerit honoz. eū pater me; us qđ in celis est.

Secūda est excellētia sum
me p̄tatis. Gen. xvij. Ego sum dñs oipoz tens. Participatio hui? excellētie facit beaur atū eligiū multū honorabile: qđ facit euz omnipotentē volūtatē suē: sic z de? oipoz tēs est volūtat; sue. Sicut em̄ dr̄ b. Aug. xij. de trinit. beat? habet oia qđ vult: z nihil

Ber. de scō Nicolao

mali vult. Fecit itaq; dñs beatus Eligiu
sue potētie pncipē in opatiōe miraculozū.
Et q̄q; multa sūt opat̄ miracula: hec tñ nō
oia sed pauca volo dicere. Vos q̄ppe erat
vr q̄dagēsimali tpe tumba ei⁹ velamie li⁹
neo vel serico tegeterē vr fulgor auri ⁊ gē/
may ibidē existētū tpe illo optref. Quā/
dā igit̄ die q̄dragesime cū mlti astaret ei⁹
sepulero: miraculū appuit inauditū. Lepit
em subito linteum quo tūba tegebat suda/
re: ⁊ debine paulatim fumigās rore infuso
humectari. Usūm ē itaq; seniorib; astan/
tib; decēs esse liq̄re hūc expmī ac hono/
fice reseruari. qd ⁊ factum est. Un̄ postea
multi sanitas antidotū receperunt. Deni/
q; eo tpe accerrim⁹ qdā morib; multas frā/
cie ciuitates deuastabat. Siq; aut̄ ingru
entē morib; morz; pareret piculū ⁊ p̄dicto
liq̄re tāgeret: mor san⁹ reddebat. Un̄ di/
uinit⁹ ⁊ p̄dictū morib; visa ē dari illa me/
dicina. Erat aut̄ ea tēpestare comes qdāz
p̄diues valde ⁊ potēs hō. hic metuēs va/
stantē circūquaq; pestē: cū magna deuoti/
one postulauit ex p̄fato liq̄re sibi q̄ppia cō
cedi: p̄mittēs sub voro qm̄ decimā rez; su/
arū p̄tē villāq; maiorē quā hēbat ecclesie
bri eligi delegaret si p̄ ei⁹ p̄sidiū discussēs
ille morib; p̄dia illi nō intraret. fecit q̄ sei/
psum oēsq; hitatores p̄diorū suoz; ex illo
salutari liq̄re p̄tingi. Sicq; factū est vr q̄/
uis yndiq; p̄tē morib; illi vallaret: nuli
lus tñ eoz; q̄ ad eū attrinebant pestis hui⁹
modū incurrit. Itēz cū adhuc viueret
brūs eligi: inuenē quendā morib; depra/
uarū frequē monuit vr se corrigeret: alas
eū p̄berari iuberet. Igit̄ post sc̄i obitū cū
multi varijs egritudinib; vexati ad ei⁹ se/
pulerū cōfluērent: venit semel inf̄ eos inue
nis ille sic dicēs. Eli gi tu mihi minaba/
ris: ⁊ ecce mortu⁹ es ⁊ adhuc viuo. Dor/
q; tēt; dolorib; ⁊ tāgrauī infirmitate cor/
reptus est vr velut amēs clamaret. Lūq;
sic p̄ annū vexat⁹ fuisse: redijt ad sepulcr
bri eligi hūilitatē: ⁊ emēdat⁹ ⁊ curatus est
Ps. Mirabilis de⁹ in sanctis suis.

Tertia est excellētia sum
me bonitatis. Dat. xix. Un⁹ est bon⁹ deus
Ipse vtiq; bon⁹ est ⁊ sc̄tus p̄ essentia. Ps.
Sanct⁹ dñs de⁹ nr̄. Quētiq; aut̄ bonitas
creaturę est bonitas p̄cipara: nec aliqua

creatura bona est nisi p̄ participationē. sed
ista participatio diuine bonitatis excellētī q̄/
dā ⁊ singulari modo fit in bñs q̄ clarā ha
bent visionē ⁊ fructiōē diuine bonitatis. ū.
Pe. j. Maria ⁊ p̄ciosa vob; p̄missa dona
uit: vr p̄ h̄ efficaciam diuine cōsortes nature.
Hec ibi. Per h̄c igit̄ diuine bonitatis parti/
cipationē fact⁹ ē brūs eligi: mltū hono/
bilis ⁊ sanct⁹ effect⁹ est. i. in bonitate p̄fir
mat⁹. Lū itaq; sic hono:abilis fact⁹ sit in
celis cū intrauit in gaudiū dñi: iustū est vr
a nob; honoret̄ in terris: vr sic mereamur eū
h̄re patronū ap̄ dñm: et ei⁹ suffragijs de/
gni fieri possim⁹ audire tandem dulcissimā
illā vocem Jesu ch̄i. Euge euge bone ⁊ c.
intra in gaudiū dñi tui Ame.

De brō Nicolao p̄fitece Sermo Quasi stella

Quasi stella in medio nebule ⁊
in luna plena in diebus suis lu
cet: et q̄si sol resurgens sic ille effulgit in tē/
plo dei. Eccl. i. Tria p̄cipue nos inducō/
re debent ad beati Nicolai reuerentiam.

Primū est meritū sanctitudō.
Secūm est p̄miorū celsitudo
Tertū est beneficiorū multitudō.

Primū est meritū sc̄itū
do q̄ est a nob; imitāda. j. Sach. iij. Vos
mores estote quō salui facti sunt p̄ies nr̄i.
Ber. ser. de vigilia ap̄loz; petri et pauli.
In festiuitatib; sc̄toz; vigilatē p̄siderare
debem⁹ exēplū sc̄i. Et sequit̄. Inuenim⁹
hūilitatē opoz; ei⁹: auroitate p̄boz; ⁊ tūc
videbit; quō taz; p̄bo q̄ exēplo luxit̄ inf̄
hoies: q̄ia nob; vestigia d̄reliq̄it vr ⁊ am
bulem⁹ in eis. Hec ille. Un̄ ⁊ de brō Ni/
colao bñ nūc dicūt p̄ba p̄posita Quasi stel
la matutina ⁊ c. et q̄si sol resurgēs ⁊ c.

Secūdū est p̄miorū celsi
tudo ad quā vīcz puenit: ⁊ ita est nob; ad
mirāda ⁊ d̄siderāda. Ps. Mirabilis de⁹
in sc̄tis suis. j. Loz. ij. Oculus n̄ vidit: nec
aur̄ audiuit: nec in cor hois ascēdit q̄ p̄pa
rauit de⁹ his q̄ diligūt illū. Hec ille. Hec
itaq; sūt admirāda q̄dē: sed ⁊ sumoge desi
derāda. qd vtiq; desiderium i nob; causari
oz; ex celebratōe solēntat; sc̄toz;. Ber. ser.
de oib; sc̄tis Hoc desiderū ex sc̄toz; cōmē